

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.)

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзін апрача сьвята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сяляветву бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Аб арыштах у Заходняй Беларусі.

Канфіскацыя „Сялянскае Нівы“.

Па загаду Камісара Ураду на м. Вільню канфіскаваны № 14 (65) „Сялянскае Нівы“ ад 12 лютага с. г. за перадавіцу „Добрыя зьявы“. Канфіскацыя зроблена на аснове 129 і 263 ст. К. К.

Прамова пасла Б. Рагулі

ў Сейме дня 4 лютага с. г.

(Працяг).

Чым выклікана арыштаванне людзей, якія працуюць у звычайных абставінах і ў звычайна легальна існуючай арганізацыі? За праступства, прадугледжанага 1-ай часткай 102 ст. К. К., якая стацьця пагражае карай за прыналежнасьць да згавору, створанага дзеля выпайваньня пасяганьня на ўстаноўлены дарогай асаўных праваў лад Польскай Дзяржавы, або на цэласць яе дзяржаўнай тэрыторыі. Дзе той быццам, згавор? І дзе тая згаворшчыкі? Паслоў нашых аддаюць пад суд, ім пагражае цяжкі вострог, але чаму Вы не аддалі пад суд першага згаворшчыка, а замест суду, Вы цяпер далучаеце яму рукі? Нашыя беларускія паслы, якія вядуць барацьбу за нашыя нацыянальныя правы, знаходзяцца ў вострозе. А людзі, якія паднялі руку проці праўнага ўраду і п. Прэзыдэнта, пралілі шмат крыві, а ў тым ліку і беларускай, не сядзяць у вострогах, але знаходзяцца на волі, а нават знаходзяцца цяпер па чале ўлады.

Дык з гэтага вывад: слабы хоць-бы і сьвяты ў вострог, сільны, хоць і чорт ува ўладу. Ці гэта ня сорам, што дзеецца гэта ў XX веку, і не якой небудзь Мэксыцы ці ў афрыканскіх калёніях, а дзеецца гэта ў Эўропе ў Польшчы, якая прэтэндуе на цывілізаваную дзяржаву.

Пракураторыя ў сваёй вернасьці да ўраду знайшла нават магчымасьць абвінавачаньня арыштаваных беларускіх паслоў па 2 пункту першай часткі 110 ст. абвінавачавачага за прырачэньне за сябе ці за іншых чужаземнаму ўраду перад абвясчэньнем вайны, дапамогі ў яго ваеннай дзейнасьці проці Польшчы. Я думаю, што з боку пракураторыі гэта ёсьць мядзведзіная ўслуга, зробленая міністру замежных спраў, бо гэткага праступства можна толькі баяцца перад абвясчэньнем вайны. Аб якой-жа вайне цяпер можна гаварыць? Вось ужо будзе год як усе польскія міністры замежных спраў толькі і гавораць аб супакойнай польскай палітыцы, а цяпер ні з таго ні з сяго ўрад абвінавачвае беларускі народ у пасярэднім прыгатаваньні новай вайны.

Праўда, што цяпер палітыку твораць ня міністры замежных спраў, але паны маршалькі і генэралы, а гэта з прычыны правакацыі, якая сягоньня апутала Польшчу, што амаль німа ў ёй ніводнага здаровага месца.

Арыштаваных паслоў абвінавачана ў прыналежнасьці да камуністычнай партыі і за тое, што лятаюць яны аб перавароце ў Польшчы на карысьць гэтых ідэяў.

Але ці прыналежнасьць пасла да камуністычнай партыі зьяўляецца такім праступкам, за які яго можна арыштоўваць нават бяз вы-

дачы яго Соймам? Мне здаецца, што не. А што гэта так, докажам гэтага ёсьць існаваньне ў Сойме легальнай камуністычнай партыі. Дык іншая мера ёсьць для польскіх камуністыч і іншая мера для гэтак званых камуністыч Беларусі. Паважваю ўсюкую шчырую ідэалёгію, у гэтым ліку і камуністычную, а нават і анархістычную (Голас: здаровая ідэалёгія!) Кожнаму вольна лятаць аб лепшай людзкай прышласці і выбіраць тую дарогі, якія, па яго думцы, будуць як найболей падхадзячымі. Ці-ж у Польшчы манархія тая толькі ня лятаюць, але нават не гавораць аб скасаваньні рэспубліканскага ладу і рэстаўрацыі (ускрашэньні) манархіі? Гэта, відаць, не зьяўляецца супярэчным з інтарэсам польскасьці. Іншая рэч, справа Беларусі: ім ня можна нават арганізаваць сваіх гурткоў, бо гэта палюхае Вас, Паны Паліякі. Помніце, што нас Ваш тэрор не перапалохае і не затрымае нашай справы. Мы яе пачалі і мы яе давядзём да канца, ня глядзячы на тое, што можа шмат хто з нас пакладзець свае галовы (Голас: на падшукі). Былі гурткі, ёсьць гурткі і будуць гурткі ў гэтай іншай форме і ня знішчыць іх ніякая сіла. Урад зарана пачаў прадвыбарную кампанію. З усіх куткоў вылазе на верх адно — нелялянасьць ураду ў адносінах да нас Беларусі. Мэта гэтых арыштаў і гэтых так быццам згавороў, пабудованых на правакацыях ураду, гэта прыгатаваньне дзеля паступных выбараў. Вось калі ласка Паны! Слухаў з павагай п. рэфэрэнта, слухаў дзеля таго, каб выцягнуць нешта такое, што-бы давала праўдзівую зачэпку дзеля пазваньня маіх сябраў — Беларусі на судовую адказнасьць і, прашу паноў, ніякіх даказаў рэфэрэнт тут ня даў. Прачытаў ён лекцыю аб камунізьме, імунізаваў (прытачыў) бяз паўнамоцтва мысьлі п. Сохацкага, пастановы розных конгрэсаў і камуністычных канфэрэнцыяў, але аб Беларусі было гутарана зусім мала. П. рэфэрэнт апрацаваў на 2 арт. праграмы Грамады, які кажа аб самаазначэньні народаў, аб стварэньні беларускай рэспублікі. Прашу паноў, калі гэтага ім ня можна было рабіць, чаму-ж урад не арыштаваў іх праграмы? Гавару проста і шчыра, што і ў праграме Беларускага Сялянскага Саюзу так сама ёсьць пункт аб самаазначэньні. Кожны народ, калі ён хоча быць народам, а не сьмяццём, мусіць лятаць аб самаазначэньні мусіць імкнуцца да гэтага, гэта ёсьць права беспярэчнае і ніхто яму гэтага ня можа адабраць. Далей, прашу паноў, рэфэрэнт гутарыў аб рожных судовых працэсах, толькі ў тых працэсах датычыла розных людзей, але заўсім не датычыла Валашына, Мятлы, Тарашкевіча, ані Рака-Міхайлоўскага. Апрача таго такі аргумент, што нейдзе там меў быць п. Мятла. Паважаныя паны! Мог прыехаць правакатар, шпик, улезці ў Грамаду, у той гурток і сказаць, што мае быць пас. Мятла і мае сказаць прамову і можа нават яшчэ нешта даваць. Але што меў быць ці гэта ўжо зьяўляецца праступкам? Трэба было даць факты, што ён быў, што ён гаварыў, што ён зрабіў, трэба даць дакумэнты. Ня ведаю, дзе мае быць п. рэфэрэнт сягоньня ў почы.

Далей п. рэфэрэнт паклікаецца на пашпарты. Што-ж гэта за пашпарты? Думаю, што такія самыя пашпарты маюць і ў Związku Ludowo-Narodowym.

Кожны чалавек, каторы належыць да гэтай ці іншай палітычнай партыі, мусіць мець білет

сваёй партыі і кожны хто належаў да беларускай Грамады таксама меў такі білет, быў гэта партыйны білет, пане рэфэрэнце, а не пашпарт. (Голас: але езьдзілі з гэтым у Маскву). Няхай пан возьміць білет „Związku Ludowo-Narodowego“ можа пана такжа прапусьцяць (Вясёласьць на правіцы). Але пан рэфэрэнт ня даказаў, што на аснове гэтых пашпартаў можна было пераходзіць граніцу, што быў нейкі дазвол, нейкае распараджэньне, ці нейкі ліст ад каго небудзь з гэтых паслоў, у якім было-бы напісана, што на падставе гэтага пашпарту можна пераехаць. Бо-ж маем сёньня шмат людзей з карэннай нават Польшчы, якія лятаюць аб тым, каб якім нябудзь спосабам прайсьці граніцу, каб якім спосабам лаясьці ў Расею, каб зарабіць кусок хлеба. І дапусьцім, калі-б ён ішоў з білетам гэтай ці іншай польскай партыі, дык тады-б, паны, казалі, што гэта таксама быў пашпарт?

Дык гэта зусім адкідаю, бо гэта ёсьць сьмешны даказ.

Далей п. рэфэрэнт гаварыў аб Наваградзкім пав. аб тым, што ў Наваградзкім павеце знайдзена аружжа, што былі шпікоўскія арганізацыі і г. д. і г. д. Паходжу сам з Наваградзкага павету, бачыў тых вучняў з Наваградзкай гімназіі, якія былі арыштаваныя, праўда ня ўсіх, і як чуў, ніякага аружжа ня было знайдзена, дык няма доказаў. Што тычыцца розных вінавачаньняў, дык, прашу паноў, Жука, вучня 7-ай класы прыватнай беларускай гімназіі дапрашывалі ў павецевай паліцыі ў Наваградку такім манерам, што лілі яму ў нос ваду і білі яго найстрашнейшым спосабам і давалі яму ніц нейкі парашок з вадой, мусіць нейкі наркотык, і ён казаў сваёй матцы, што ня знаў, што казаў і ня ведаў, што ён падпісываў (перарываньне). Так ёсьць, прашу паноў, і гэтка паказаньні могуць быць апорай дзеля абвінавачаньня ў здрадзе стану (дзярж. ладу) (Голас з права: Перад гэтым пагаварлі яму, што яго забіць). Апрача гэтага п. рэфэрэнт гаварыў, што сьведкі бачылі нейкую адозву п. Мятлы. Але-ж, пане рэфэрэнце, чаму пракураторыя не прадставіла ў арыгінале гэтых адозваў. Дык ці гэта ёсьць падстава дзеля абвінавачаньня, што ён ёсьць шпікам і правакатаром. Вось беларускіх паслоў абвінавачваюць у тым, што зьяўляюцца нібы камуністамі і працуюць на карысьць апошніх. Гэта характэрныя мава. Не беларускія паслы вядуць камуністычную агітацыю, а Вы і Вашыя ўрады. Ваеннае асадыцтва, выдзіраньне зямлі ад нашых сялян, гэта ёсьць правакацыя да рознай дзейнасьці. (Галасы: гэта польская зямля).

А суды? Калі сын і заць тагочаснага прэзэса акружнага суда ў Наваградку п. Бохвіца, літэральна залушылі чалавека ў лесе, дык прысуджана іх на 6 месяцаў вострогу з адлажэньнем кары на два гады. Калі злоўлена на маніфэстацыі ў Баранавічах ППС-аў некалькі людзей, дык прысуджана іх на два гады вострогу. Гэта ёсьць мера справядлівасьці на крэсах для Беларуса і для Паляка. Ці гэта ня ёсьць правакацыя да рожных выступленьняў? (Голас: Беларускі народ добры, толькі вы блія).

А адбудова? (Голас: Балін аб гэтым нешта штось скажа нам). Паходжу з вёскі, якая знішчана ўсясьветнай вайной і людзі з гэтай вёскі жывуць у зямлянках, ні аднаго гроша не дастаюць на адбудову.

А побач жыве асаднік, які будзе палац, дзеля таго, што ён дастае 2.000 зл. што-год. Ці-ж гэта не правакацыя з боку ўраду да рознай дзейнасьці нашага народу? Гэта зьяўляецца правакацыяй. Хто зачыніў нашыя школы? Вы

і вамі падтрымліваны ўрады. Хто не даець нам дазволу на новыя школы? Вы і вашы ўрады? Хто не дае матуры арбітурентам беларускіх школаў, з гэтым трудом нам здабытых? Вы і вашыя ўрады? (Голас: хто нам кажа хадзіць у лапцях, вы і вашыя ўрады). Хто абуў у лапці нашу інтэлігенцыю? Вы і вашыя ўрады.

А да чаго гэта вядзе? Нядаўна ў Наваградку арыштавана групу моладзі, пераважна вучняў нашай прыватнай беларускай гімназіі, абвіняючы іх у прыналежнасці да саюзу камуністычнай моладзі. Сярод іх знаходзіцца Пройко, сын досыць багатага селяніна. На запытаньне паліцыі, ці належыць ён да саюзу камуністычнай моладзі, Пройка заявіў, што так ёсць, але разам прыгачыў матывы, якія прымусілі яго ўвайсці ў гэты саюз. Радзіў-бы паном, як і ўраду, выслухаць уважна гэтых вельмі цікавых высвятленняў.

Маршалак: Пац пасол Рагуля, ня лічу, што гэта прыдавалася б да бюжэтавай дыскусіі.

Н. Рагуля. Пане маршалак, хачу даказаць, што гэтыя людзі арыштаваны безацэтайна. І вось гэты хлапец увайшоў у саюз камуністычнай моладзі, каб там дастаць матуру. Праз турму дастае матуру, бо калі ня зробіцца камуністам, дык ня будзе магчы пазбегчы ў вышэйшых школы ў Расеі, дык ён хоча нават праз турму дастаць матуру. Мы і гаворымся, што належым да такога народу, дзе хлапец згаджаецца нават сядзець у турме, абы дастаць гэтае асвету. Гэткі народ, як беларускі народ не загіне, калі мае гэтую моладзь. Вось гэта ёсць, паны, паступства нашай палітыкі. Дзякуючы гэтаму, усе будуць ведаць, што камунізм на крэсах ствараецца ня намі, а толькі вамі.

Вы вашым народам робіце добрыя варункі дзеля расквіту камунізму і ня мы будзем вінаватыя, толькі вы, калі зваруха, дзякуючы вашай палітыцы, можа распаўсюцца на Крэсах, захопе вас і зусім зніштожыць.

Помніце — хто сее ведер, той зьбярэ бур", а здаецца надыходзе часіна і нядоўга на яе чакаць. Апамятайцеся, паны, пакуль ня позна.

(Далей будзе).

Справа беларускіх падручнікаў у камісіі пры кураторыі.

Віленская кураторыя ў апошнія часы зацікавілася справай беларускіх падручнікаў для школаў і ўзгоднення іх з агульнай урадавай праграмай.

Гэтае зацікаўленне зьяўляецца быццам вынікам таго, што польскія ўлады маюць ад новага школьнага году адчыніць некалькінаццаць, а мо на'т некалькідзсят беларускіх, ці ўтраквістчных школ, як аб гэтым заявіў сам куратар.

З гэтай мэтай кураторыя паклікала адумасловую камісію з трох асоб, якая мае прыгатаваць матэрыялы на разгляд вышэйшай ўлады. У склад камісіі ўваходзяць: дырэктар польскіх дзяржаўнай гімназіі ў Вялейцы п. Ст. Любч-Маеўскі (павадыр), п. Зыгм. Абрамовіч, вучыцель беларускай мовы ў Віленскай польскай вучыцельскай семінарыі і п. Лазіскі — вучыцель гімназіі ў Наваградку. Каб пастановам гэтае камісіі даць болей важнае значэнне, куратар запрасіў на паседжаньне і Беларусаў, каб яны сваёй прысутнасцю і сваім голасам выказалі свае пагляды на справы, якія камісія разглядае.

Першае паседжаньне камісіі адбылося ў нядзелю 6-га лютага; прысутнымі былі апрача трох сяброў камісіі такія асобы: праф. Масоніус, др. Пізлы (палітысты) п.п. Дварчанін, Трэпка, Антоні Луцкевіч, Я Станкевіч, Выслоух, праф. Ehrenkreutz, М. Твердохлебова, рэд. Янкоўскі і Стэткевіч — начальнік аддзелу Віленскай кураторыі.

Перадусім на паседжаньні засьцярожана, што тут не павінна быць ніякай палітыкі, а толькі справа можа разглядацца з пэдагогічнага пункту гледжаньня. Камісія прадставіла на абгавор такія пункты: Які мае быць альфавэт, які правапіс школьных падручнікаў і наагул кніг для беларускіх школ: лацінка, ці г. наз. гражданка? Ці адначасна лацінка і гражданка? Ці лацінская пісуня мае быць фонэтычная (cz — sz) ці стэхізаваная (č — š)? Ад якой класы ў беларускай школе мае пачынацца навука польскае мовы? Ці праграма беларускіх школ мае быць уложана паводле праграмы польскіх школ, ці маюць быць зьмены? Якія маюць быць адносіны меж польскай і беларускай мовай у ўтраквістчных школах, каб адна з іх не панавала на іншай? Далей камісія прасіла даных аб беларускіх школьных падручніках, якія ёсць, якія лепшыя, якія знаходзяцца ў працы, ці ня можна было б зрабіць заказы і інш.

Калі ходзе аб альфавэт, то Палякі выказаліся за лацінкай, а Беларусы падчырквалі патрэбу друкаваньня школьных падручнікаў гражданкай.

Калі ходзе аб пачатак навучаньня польскае мовы, то ўсе згадзіліся, што ў беларускай школе навука польскае мовы мае пачынацца ад 3-га аддзелу.

Другое паседжаньне камісіі адбылося ў сераду 9-га лютага; на гэтым паседжаньні былі апрача куратара і сяброў камісіі з Беларусаў наст. асобы: п.п. Трэпка, Дварчанін, Я Станкевіч, пас. кс. Станкевіч, Більдзюкевіч і др Туронак. На гэтым паседжаньні разглядалася справа навучаньня гісторыі і географіі. Беларусы падчырквалі патрэбнасць уяўленьня асобных прадметаў Гісторыі Беларусі і Географіі. Калі ходзе аб 3-ці і 4-ты аддзел, то Кураторыя зусім лёгка знаходзе магчымым увясці гэтыя прадметы (ёсць ведама ў мінімальнай праграме) ў форме гутарак (пагаданэк) у гэты аддзелы, затое ў далейшых аддзелах 5, 6 і 7-мым, то тут улады хачелі б аставіць тую самую праграму, што дагэтуль абавязвала. Меж іншым найбольш спрэчным было пытаньне аб агульнай гісторыі і агульнай географіі. Беларусы стаялі на тым становішчы, што гісторыю Польшчы трэба выдзеліць з агульнай гісторыі і выкладаць яе ў польскай мове, а агульную гісторыю ў беларускай мове. Прадстаўнікі кураторыі трымаліся істнучага палажэньня.

Паседжаньні камісіі можна лічыць закончанымі. Праграма камісіі мае быць ацэсаны ў Міністэрства Асветы, якое вынесе аканчальную пастанову ў справах беларускай школы.

СЯЛЯНЕ!

Выпісвайце сваю газету!

„Сялянская Ніва“ шчыра і смела бароніць вашы сялянскія інтарэсы, вашыя грамадзкія і чалавечыя правы, якія на кожным кроку намагаюць то ўлады, то паны, то іншыя няпростае госьці. Толькі чытаючы сваю газету і асьведамляючыся аб тым, што робіцца ў нашых ворагах, што дзеецца ў свеце, можа сам спадзявацца, што надойдзе той час, калі мы самі будзем гаспадарыць на роднай зямлі.

Дык не паккадуі і зл. ў месяц і папці яго ў рэдакцыю (адміністрацыю), за тое атрымаеш два разы ў тыдзень сваю газету. Адзін пробны нумар Рэдакцыя высылае дарма!

Калі хочаш атрымаць пробны нумар газеты то прысылай запыту такога зместу:

У Адміністрацыю „Сялянскае Нівы“ ў Вільні, Завальная 6 кв. 5.

Ветліва прашу адміністрацыю „Сялянскае Нівы“ высылаць пробны нумар Вашай газеты на такі адрэс:

Пошта
Вёска
Павет

(—) (подпісь).

Дня 192 . г.

Па атрыманьні такой заявы адміністрацыя вышлець га эту.

Дык кожны хто ўмеє чытаць сьпяшайся выпісаць сваю газету „Сялян. Ніву“!

Будзем чакаці.

Ня трэба даводзіць прыкладамі факту, што ў нашым грамадзянстве вельмі шыбка пачало разьвівацца здаровае перакананьне: адзінай сарганізаванасці пад Знакам Усёнародага Аб'яднаньня. Бо калі дорага нам справа нашага Адраджэньня — не павінны мы задумывацца над „дэняваньнем“ палітычных партыяў, ня ідзема на правакацыі! Народ наш чакае проста палітаваньня!.. Магней падвоім мы ў сілах свае рады! Хай нашы ворагі перастадуць дэшыцца з нашага бяссільля з прычыны разьбіцьця грамадзянства на многалатэраў, дзе ня мала ўсялякіх антаганізмаў. .

Трэба заўсягды высьцерагацца партыйнай палемікі, бо якой-бы яна ня была—у рэзультатае прыносе сабой яшчэ большыя абстраэнтныя адносінаў. Ня час нам цяперка на гэта! Ня час на палемікі тады як „kresowe“ польскае шовіністычнае грамадзянства збіраецца і востра зубы на Беларуса. Уплывовае на мяйсцовую ўладу, спужалася яно вялікага разросту і палыбленьня беларускае сьведамасці; спужалася не на жарты, бо мае дачыненьня не са супалкай прыкупаў, як прывыкла думаць, — а з Беларускім Народам, які выразна і цвёрда становіцца на моцных фундаментах сваёй роднай культуры. Ня можна сумлевацца, што ўлада ня ідзе на сустрэчу гэтым панам. Што ім трэба?—Разьбіць нашу культурную працу. І вось чуюм аб „тактычнай рабоце“ ужо пачаўшайся. Няма нічога новага—старыя мэтоды! Выпадко-

ва даведываемся, што ўлады маюць адумаслова чапляцца да беларускіх гімназіяў, каб не даваць Беларусам разьвіваць свае культуры.

Гэта ня новая мэтода! Так ёсць і было з Унівэрсытэтам Украінскім у Польшчы (але завіс у паветры) — чым маюць быць лепшыя Беларусы? Шкода толькі, што тэрыторыя не даецца па перанос у глыб Польшчы, а так было-бы зусім добра. .

Спакойна чакайма ўсялякіх неспадзевак. Барацьба якая распачнецца пад лэзунгам забіцьця нашае культуры, а гэтым і цэлага Народу будзе выйгранай нам! Толькі барацьба можа прысьпяшыць трыумф дзя гэтай стараны, якая змагаецца ў імя ідэі, вялікай ідэі—адраджэньня гэтак эканітатаваннага Народу. Барацьба гэтая ародзе многа, многа вялікіх сьмяноў Бацькаўшчыны, якія чынам дакажуць усяму свету, што Беларусь дарос да званьня Чалавека і Славяніна і мае права па ўвабсць у Сямью Вольных Народаў Эўропы! С—па.

СЯЛЯНЕ!

Аб усіх крыўдах, аб зьдзеках адміністрацыі і аб вашым жыцьці пішыце ў сваю газету „Сялянскую Ніву“.

3 жыцьця пад Польшчай.

Справа пасла Ваявудзкага.

Маршалкоўскі суд меў 6 і 7 г. мес. паседжаньне ў справе пас. Ваявудзкага. На паседжаньні быў прысутны марш. Ратай. У характары сьведкі, быў выслуханы віцэ-маршалак-Сэнату п. Вазыціцкі, як сябра ўраду „Вызваленьня“. Дапросіны яго рабіліся ў прысутнасці п. Ваявудзкага. Пасьля гэтага суд выслухаў п. Ваявудзкага і па кароткай нарадзе пастанавіў адлажыць нарады (гутаркі) на некалькі дзён, маючы на мець пазьбіраць болей матэрыялу і пазваць сьцяг сьведкаў, якіх прозьвішчы выказаліся на апошнім паседжаньню.

7 г. мес. пас. Ваявудзкі скіраваў да мін. ваенных справаў марш. Пілсудскага ліст.

Зьвяртае ён маршалку ўсе крыжы і адзначэньні, якія дастаў тады калі служыў у 1-ай брыгадзе легіёнаў польскага войска. Ёсць гэта: „Za wieną służbę“ ў 1-ай брыгадзе легіёнаў, крыж 1-ай кадравай кампаніі, 2 „walczyuch“ крыжы, крыж Р. О. W. і іншыя адзначэньні.

Арышты Украінцаў у справе забойства куратара Сабінскага. Арыштавана 11 асоб.

З Львова пішуць, што тамашняя паліцыя 8 г. мес. злавіла быццам душагубцаў, якія 19 кастрычніка л. году забілі школьнага куратара Сабінскага.

Паліцыя абвіняе, што забойства было з'арганізавана тайнай украінскай ваеннай арганізацыяй і сьцьвярджае, што замяшаліся ў яе два браты, Міхась і Янка Вярбіцкія, студэнты, якія зараз-жа пасьля праступства выехалі з Львова. У студні г. г. разважаючы, што сьляды іхняй работы ўжо досіць зацёрліся, вярнуліся яны і папалі ў рукі паліцыі, якая ўжо нібы мела над рукамі даныя іхняй віны. Прозьвішча Міхась Вярбіцкага паўтаралася ў следзтве ўжо не адзін раз, толькі скрываўся ён пад трыма яшчэ другімі прозьвішчамі. Ідэнтычнасьць (падабенства) сьцьверджана па значнаму ліку ягоных фатаграфіяў.

Прыехалі Вярбіцкія ў Львоў у ап. студні з мэтай з'арганізаваць канспірацыйную (згаворную) прадвыбарную дзейнасьць. Паміж інш. меўся быць зроблены напад на пошту. Паліцыя трапіла на сьляды быццам ваеннай украінскай арганізацыі і арыштавала цэлы штаб у ліку 11 асобаў, паміж якімі быўшага камэнданта брыгады украінскай арміі Галабінскага, скапфіскавала вялікі матэрыял, які ёсць доказам быццам шпікоўскай і тэрарыстычнай акцыі (работы).

Вось маем, з аднаго боку арыштоўваюць Беларусаў з другога—Украінцаў.

Новыя арышты, арыштавана 14 асоб.

Як паведамляюць польскія газеты, апошнімі днямі ваенныя і цывільныя ўлады выкрылі ў Вільні быццам вялікую шпікоўскую афэру. Падрабязнасьці гэтай афэры покуль што, у інтарэсе паліцыі не аглашаюцца, ведама толькі, што арыштавана 5 ваенных асоб і 9 цывільных.

Афэра гэтая быццам мае лучнасьць з нядаўна адкрытай на абшары Ўсходняй Галіцыі тэрарыстычна-шпікоўскай арганізацыяй, у якой арыштавана 11 асоб, найбольш сярод украінскай моладзі з-пад знаку Пятрушэвіча.

Як бачым, у Польшчы толькі арышты, арышты, ды ізноў арышты.

3 лірыкі.

Зорка, зорка мая,
Дзе ты дзецца магла?
Ледзь я бачу цябе,
Ледзь ты сьвеціш у цьме...
Ты ў ночы маеі —
Уцякаеш з вачэй.
Больш ня хочыш сьвяціць,
Мне жыцьцё аблячыць...
Ці кідаеш мяне —
Я пытаю цябе?..
Восень хмарай ня йдзі!
Цёмных дум ня будзі!...
Аднак восень ідзе —
Зорка гіне у цьме...
У цьме хмараў глухіх
Хмараў цёмных жуткіх...
А дарога мая
Бяз зор — цемра сама!
Там я доўга блудзіў —
І бязмётна так жыў...
Сьвяці, зорка, сьвяці,
Ты праз хмары прайдзі!
Ледзь я бачу цябе...
Ледзь ты сьвеціш у цьме...
Веру моцна што ты
Праб'еш хмараў штыты!
Ярка сьвег свой пашлеш!
Верай жыць ты вядзеш...

Слёзна.

Успамінак.

Бедная галоўка
Мне яна баліць,
Родная старонка
У вачох стаіць
Стала прад вачыма
Хатка мне радная,
Дзе мяне ўрадзіла
Маць мая мілая.
Як яна, успомніў,
У калыску клала
Гэта маці родна
Песьню мне сьпявала.
Хоць да сьмерці буду
Тугака я жыці,
Гэтай хаткі роднай
На век не забыці.

Язэп Сінява.

Работа камітэту знатакоў у справах нацыянальных меншасцяў.

7 г. мес. пачалося 3-х-днёвае паседжаньне камітэту знатакоў ў справах нацыянальных меншасцяў. Справа гэтая стаіць у сувязі з апошнім падарожжам п. Зыгмунта Васілеўскага ў Вільню.

Тэмай на апошняю сэсію, між іншым, будзе справа меншасцяў украінскай і беларускай, а асабліва справа пачаткавых школаў на Ўсходніх Землях. Мае сабрацца канфэрэнцыя сяброў камітэту знатакоў з мін. Дабрудзім на чале, якая будзе разглядаць вылучна справу пачаткавага школьніцтва, галоўным чынам беларускага.

Страшная трагедыя ў Варшаве.

Дня 8-га лютага ў Варшаве разняслася вельмі аб страшнай трагедыі на Сольду. Вось на вул. Солец № 71, у памешканні занятым работніцкай сям'ёй нейкага Сьцяпана Масьлянкі здарылася праступства. Як аказалася, Сьцяпан Масьлянка, на спэцыяльнасьці работнік з будовы, быў амаль што ня год без работы, а сямейныя яго адносіны асабліва цяжкія сталі вельмі нагужанымі. Зранку дня 7 г. мес. Масьлянка, з гора ад такога свайго становішча, задушыў жонку, матку жонкі, сястру і брата яе, а нарэсьце і аднаў жыцьцё самому сабе.

У лісьце, які пакінуў гэты душпагуб, піша ён між іншым, што на гэтыя загубны шаг папхнула яго недастача заробтку і подлае абходжаньне з ім радні яго жонкі як і яе самой.

Скасаваньне сэрвітутаў.

Прэзыдэнт Рэспублікі падпісаў распараджэньне аб скасаванні сэрвітутаў на землях быўшае расейскае імперыі. Гэтае распараджэньне пакажыцца бліжэйшымі днямі ў Дзеўніку Уставаў.

Што дзецца ў сьвеце?

Сзыў літоўскага Сойму.

3 Коўна пішучь, што неспадзявана для тутэйшых палітычных кругоў Ковенскі ўрад адлажыў на неабмежаваны час скліканьне літоўскага Сойму. Зроблена гэтае адлажэньне проці паставы конституцыі і трактуецца, як другое ў чарзе пасяганьне на дзяржаўны лад.

Паўстаньне ў Партугаліі.

3 Лёндана паведамляюць, што паводле афіцыйнага паведамленьня з Лісбона дзейнасьць паўстаньня абыймае цяпер толькі места Опорна, Фігэйра і Кагейра, дзе паўстанцы распрацілі большасьць сваіх павадуроў (апошнія засталіся арыштаванымі) і цяпер маюць перад сабой досьць важную небяспеку.

Але як паведамляе карэспандэнт „Daily Mail“ (анг. газ.), паўстанцы на чале з ген. Суза Дыза зьяўляюцца панамі палажэньня на поўночным кукі рэчкі Дуро і карысна бомбардыруюць урадавае войска. Лучнась паміж паўночнай і паўднёвай часьцінамі Партугаліі ўвесь час астаецца перарванай.

Паводле вестак нямецк. газ. „Neue Freie Presse“ паміж урадавым войскам а паўстанцамі вядзецца барацьба. У гэтую барацьбу зацягнулася і цяжкая артылерыя. Стралілі з гарматаў, забіта 60 асобаў і некалькі сотак ранена. Таксама і ў Опорта далей вядзецца барацьба. Шмат прыватных дамоў панішчана.

3 Мадрыду паведамляюць, што ў Лізбоне арыштавана і інтэрнавана (засаджана) ў крэпасці Мон-Санто 150 палітыкаў і дзеяўнікаў. Паводле „Daily Mail“ у Лізбоне пачалася рэвалюцыя, да якой прылучыліся маркі, паліцыя, рэспубліканская гвардыя і аддэлы пехаты.

Міністры справаў замежных і ўнутраных засталіся арыштаванымі. У часе забурэньня ў сталіцы 7 асобаў было забіта а 20 ранена. Рэвалюцыяністы круцяцца на вуліцах, вядуць прамовы за справу рэспубліканскага ладу і за канстытуцыю. Адзін з ваенных караблёў бомбардыруе места, адказваюць яму меставыя батарэі.

Адчыненне брытанскага парламенту. Тронавае прамова караля Рыгора V.

8 г. лютага брытанскі кароль Рыгор V меў цэрэмонію адчынення III-й сэсіі брытанскага парламенту. На цэрэмоніі адчынення палаты былі прысутнымі: каралева Марыя, князь Валіі і асобы з каралеўскага дому. Вядучы прамову са ступняў трону, як і ў Палаце Лёрдаў, дзе сабраліся таксама лёрды палаты гмін і міністры, кароль Рыгор ахарактырызаваў на пачатку факт уваходу Нямецчыны да Лігі Народаў і прызнаньне ей заўсёднага мейсца ў Радзе Лігі, як і ўзмацненьня аўтарытэту самой Лігі.

Пераходзічы да абгавораў палітыкі звароту нармальнага міжнароднага адносінаў кароль прызнаў умову, якая датыкаецца скасаваньня між саюзнікаў ваеннай кантролі ў Нямецчыне і паручэньня гэтай кантролі Лізе Народаў, за карысную ў справе рэалізацыі палітыкі нармальнага міжнароднага адносінаў.

Аб палажэньні ў Кітаі кароль сказаў: з прычыны выпадкаў якія здарыліся ў Ганкоў і ў некалькіх іншых кітайскіх местах, мой урад прымушаны быў выслаць досьць значны лік войска з мэтай абароны жыцьця маіх брытанскіх і індыйскіх грамадзян проці атакі і варажоннага нападаньня на таўпу, аднак ня меней жадаю супакойнага канчатку труднасьці, якая зьявілася ў апошнім часе ў адносінах да Кітая.

НАВІНЫ.

— Агульная зборка Віленскага Гуртка Інстытуту. У панядзелак 7-га лютага адбылася агульная зборка Віленскага Гуртка Інстытуту, на якой паміж іншым адбыліся перавыбары ўраду. У склад новага ўраду выбраны: старш. гр. Зянюк, скар. гр. А. Стэповіч і скарбнік гр. Яцына, у заступнікі: Г. Карузьянка, Я. Шутовіч, Ермаковіч і Шутаўчанка.

— Адчыненне памешканьня Інстытуту. У нідзелі 6-га лютага а 7 г. вечэра адбылося ўрачыстае адчыненне новай кватэры Беларускага Інстытуту Гасп. і Культ. (Завальная 6).

Праграма: хор пад кіраўніцтвам А. Стэповіча, сьпевы солё і дэклімацыі. Пасьля распачаліся ад лівоніхі танцы, якія трывалі аж да раніцы. На адчыненні таксама былі дэлегаты ад правіцыянальных гурткоў, які прыехалі на сабраваньне дэлегатаў Віленскага Аддзелу Інст.

— Рэвізія Гуртка Т-ва Бел. Школы. Надовячы паліцыя зрабіла рэвізію ў Новосьвечкім Гуртку Т-ва Бел. Школы. Паліцыя забрала пратакол, усе дакумэнты і грошы, а таксама арыштавала скарэгара гр. Халыко.

Да нас пішучь.

Ваўкавыскі.

Ваўкавыск—маленькае павітовае места з пераважнай большасьцю жыдоўскага жыхарства. У самым цэнтры, дык яшчэ якколечы, а што на краёх, дык ёсьць вясковыя домікі і вулачкі.

Да дзвёх станцыяў падходзіць 5 калейў. Гэта вялікі калейны вузел, які даўней адзначаўся надта шырокім рухам, але цяпер, дык сталася зусім нешта іншае. Даўнейшага руху і зборыска вагонаў ня прыкметна, толькі „kolejowców“, дык, пэўна, стала яшчэ болей, чым перад вайною. Праўда, лічыць іх не здарылася, але так на вока, дык сузракаюцца часцей. Гэта можа дзеля таго, што ад-змяняюцца руху—калейныя служачыя маюць больш вольнага часу, дык і выпраўняюць свае службовыя абавязкі гутаркаю на вакзале.

Ёсьць у Ваўкавыску нешта дзёве цагельні, якія працуюць блага і адна чугунная ліцейня, дзе вырабляюцца сьчкарні і другія чугунныя рэчы.

З памяткаў мінуўшчыны захаваліся дагэтуль, непадалёку ад места, дзёве горкі, якія называюцца швэдзкімі, дзеля таго, што яны насыпаны, як разказваюць, шапкамі швэдзкіх салдатаў для абароны ў часе швэдзкіх войнаў.

Ну, пры ўсім гэтым, разумеюцца, ёсьць дзёве турмы: адна з белым наўкола, а другая з чырвоным мурам, на адной Касцюшкоўскай вуліцы. Гэтыя два гмахі, таксама належаць да памяткаў мінуўшчыны, але яны прыдаліся і да сучаснасьці, ня тое што швэдзкія горы, якія без патрэбнасьці абрастаюць травой ды адзяюцца сьнегам.

Неяк здарылася мне бачыць: людзі, ня глядзячы на будні дзень, проста натоўпам так і валяць у напрамку царквы. Гэта зацікавіла мяне: думаю мо' які фэст ці што? Аж-но, калі я прыгледзеўся ліней, дык умедзеў, што людзі сьпяшаюцца да турмаў па розным справам, каб пабачыцца ці падаць сваяком штоколечы з яданіны.

Польскія прадстаўленьні для Паламаў.

Пад гэтым загалоўкам трэба разумець тое, што калі ладзіцца польскія прадстаўленьні ў нас на Беларусі, то яны ніякага значэньня ня маюць для нашага сялянства. На польскія прадстаўленьні нашы сяляне бадай зусім ня ходзяць, бо з іх няма ніякай карысьці. Дзеля таго, што наш селянін на яве не бачыць гэтае абрыдлае жыцьцё панскае, польскае арыстакрацыі, абшарнікаў і чыноўнікаў.

Калі-ж бывае прадстаўляецца жыцьцё сялян, то выключна польскіх, якіх абычай і звычай зусім нічога супольнага ня маюць з нашымі. Часта прадстаўляюць жыцьцё мазураў, горалёў (górali) то тым больш некарысна, бо мовы іх немагчыма зразумець нашым сялянам. Няхай беларускі інтэлігент глядзіць на гэтыя прадстаўленьні, то ён ведае, што гэта не на мейсцы і рэжа яго эстэтычнае пацуюцьце. Ды вась дзіўна, чаму селянін-земляроб ня хоча хадзіць на польскія прадстаўленьні? Мо' таму, што трэба за білет плаціць? Не, і селянін ужо зразумеў, што гэта не на мейсцы, ён з прыемнасьцю будзе слухаць песень, глядзец на сцэну беларускую, бо тут адбываецца ў роднай зразумелай мове, і што адтвараецца жыцьцё беднай працавітай масы з яго дадатнімі і ад'емнымі старонамі. Селянін наш зразумеў і адчуў патрэбу жадаць усюды роднага слова.

За апошнія гады беларускі селянін вельмі асьведаміўся і вычуў патрэбу ўсюды мець свае

— Адведзіны арыштаваных паслоў на Лукішках. Надовічы ўлады дазволілі жонкам арыштаваных паслоў пабачыцца з мужамі. Адведзіны могуць трываць ня больш 5 мінут у прысутнасьці вострожных уладаў. Паслы, таксама як і кожныя іншыя арыштаваныя, маюць права пісаць лісты да радні або іншых асоб, але не часцей, як раз у месяц.

— Беларускі Коопэратыўны Банк функцыянуе. Ня глядзячы на арышты сярод павадуроў Беларускага Коопэратыўнага Банку, банк ня спыніў сваёй дзейнасьці і вядзецца далей працу.

— Міністар асьветы ў Беларускай Гімназіі. Надовячы, будучы ў Вільні міністар асьветы адведаў Беларускаю Гімназію. Візытацыя трывала каля 1/2 гадзіны. Міністар прайшоўся па 2-х клясах, быў на лекцыі Закону Божага і выслухаў адзін беларускі вершык.

У сувязі з візытацыяй ходзяць чуткі, што ўлады хочучь адну Белар. Гімназію перарабіць на свой лад і быццам даць ей правы.

— Забастоўка Надовячы віленскія рукавічнікі, працуючыя ў 25 варстатах абвясцілі забастоўку з прычыны эканамічных варунаў. Агулам страйкуе больш 200 працаўнікоў.

роднае слова, як у касцэле, прык. Барадзеніцкая паравія Браслаўскага павету, у царкве, тэатрах, установах і г. д.

Дзеля прыкладу можна ўзяць некалькі польскіх прадстаўленняў, якія адбыліся падчас Калядных Святкаў, як у Ёдах Браслаўскага пав. прадстаўленне ладжанае стражай пажарніцкай у Барадзенічах і др.

Што-ж аказалася, хто быў на такіх вечарынах? Вучыцалі польскія, войты, сышчыкі і інш., а з сялян, нявольш пара асобаў.

Калі-ж ладзяцца дзе прадстаўленні беларускія, то туды за верст 15-ць зьяжджаюцца Беларусы інтэлігенцыя і сяляне. Заўсёды бываюць перапоўнены бітком салі, аб чым часта пішацца ў карэспандэнцыях.

Дзеля гэтага ясна, што беларускі тэатр мае вялікае значэнне для нас ува ўсіх галінах нашага жыцця. Дык жадайма і стараймася, каб ня было такога кутка на Беларусі, дзе не ладзіліся беларускія прадстаўленні, а мазурскія тэатры каб туды перабраліся, адкуль прышлі да нас!

М. Пецюкевіч.

3 тутэйшага жыцця.

(Лыскава, Ваўкавыскі павет).

Паміж вёскаю Верашчакі і абшарніцкай Сукачовай паўстала спрэчка за кавалак выгану. Справа ў тым, што сяляне лічылі гэтую частку выгану прыналежнаю да вёскі поўна-

ўладна і самастойна карысталіся ёю, пасучы сваю скаціну, што не падабалася абшарніцкай Сукачовай, якая мела прэтэнзіі да гэтага выгану.

На самаперш па загаду Сукачовай, праўдзівей яе камісара Дзынгелеўскага, — слугі Сукачовай пробавалі нека ўласнымі сіламі справіцца з сялянамі, але гэта не ўдалося. Рэч зразумелая, што ў гэтакім выпадку трэ' было-б звярнуцца ў суд, але панская „шыха“ робіць сваё, нашто суд калі паліцыя на яе паслугах?

Як па камандзе, (бо такі па камандзе), увесь паліцэйскі пастарунак на дзв'яч параконных фурманках, а гэтак сама і ўся дворня згуртаваўшыся разам зрабілі аблаву, каб загнаць у хлеў сялянскую скаціну, якую па тым трэ' было-б выкупляць у пана абшарніка. Калі гэтак дык і сяляне ўсею вёскаю выплі таксама на свой уласны ратунак.

Безбаронныя сяляне многа ўцярпелі ад панскіх слугаў, але найболей даўнаў адзін чалавек, які быў на т пакалечаны.

Справа пайшла ў суд і да гэтых часоў аж з 1923 года суд нека спрытна аякіляўся, але настаў час справы, бо галоўны спраўца Паўловіча і Станчыка (якія служаць ужо ў іншых паноў) ды цяпер ужо звольнены быўшы заступнік камэнданта Міцюкевіча — пасадаілі за краты, а пан Дзынгелеўскі, які заваруў гэтую кашу, як нічога небывала пажывае на вольнасці.

Гэтае зьявішча, ясна сьведчыць, што слугі панам патрэбныя толькі дзеля таго, каб яны

(слугі) трымалі паноў на сьведзі, а калі сьлуае якое няшчасце, дык пана гэта зусім не цікавіць.

Пішу гэта дзеля таго, каб гэтакое прыкрае здарэнне не магло стацца з кім іншым. Трэба паном служаць гэтак, як яны аплачваюць.

Бачыце, панам яшчэ аж дагэтуль сьняпца чароўныя сны аб мілай іх сэрцу паншчыне, калі чалавек быў іх уласнасцю.

Плата.

НАШАЯ ПОШТА.

Галіне Алесю: Ваш пераклад для газеты будзе завялікі. Вельмі ахвотна будзем друкаваць сцэнічныя творы (пажадана вясёлыя камедыі), але каб занялі ня больш як 10 нумароў газеты. Газету пасылаць будзем, калі прышліце ня меней 1 зл. ў месяц.

Міхасю Пілюціну: Ваш верш крыху слабы.

Пятрусю Трыпуцкаму: Аб настроях напісалі трохі замала. Газету пасылаем ўвесь час, прысьмайце падпіску.

Язэпу Гілю: Праграму, інструкцыю і газету паслалі.

Мікалаю Макоўчыку, Улад. Станчыку, А. К. Чурлы, Гілю Я., Івану Дурэйко, Сідаровічу Тодару Тарасевічу, Мікалаю Саку, Ануфрану Рапэтніку — газету пасылаем.

Дасталі ад:

Кіселя Тамаша 3 зл. 20 гр.

М. Курэйкі, Пётры Дзешковіча — па 2 зл.
Міхася Горына, А. Хаўтурэвіча, Мікалая Дзяміды, М. Ігольніка, Б. Палянскага, В. Пяюна, С. Рагача, Б. Шыркевіча, А. Лявончыка, М. Куліны — па 1 зл.

Куток сьмеху і сатыры.

3 падслуханых гутарак.

— Якая рожніца паміж тэатрам „Kakadu“ і „Białoruska Chatka w Wilnie“?...

— А тая, што „Kakadu“ праводзіць ігру артыстычных мініацюр, а „Chatka“ — „grę świetlnie-kolorową“...

— Не, паночку! Гэта-ж занадта проста!...

— Ну дык тады інакш: „Kakadu“ ёсьць прадпрыемствам артыстаў, а „Białoruska Chatka w Wilnie“ прадпрыемства дэфэнзывы.

— І гэта, паночку, кожнаму і бяз вае ведама!...

— Ну дык больш я і не разумею!...

— А рожніца тая, даражэнькі, што ў „Kakadu“ артысты страцілі капітал на арганізацыю свайго тэатру і цяперака стараюцца вярнуць яго, а ў „Chatce“ Паўлюкевіч без капіталу спекулюе беларускім імем і набівае сваю кішаню...

Малая Пстрычка.

Беларускія

Коопэратыўна-Гандлёвыя Курсы.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры атрымаў дазвол на Беларускія Коопэратыўна-Гандлёвыя Курсы ў Вільні.

Курсы маюць распачацца каля 21-га лютага с. г.

Усіх кандыдатаў, якія падалі ўжо заявы некалькі месяцаў таму назад, і якія хочуць быць залічаны ў слухачы курсаў, просім неадкладна прыслаць дадатковыя заявы па адрасу: **Wilno, Zawalna 6 m. 5.** Бел. Інст. Гасп. і Культ.

Пры Курсах мае быць поўны інтэрнат, пэўны лік зусім немаможных слухачоў будзе звольнены ад платы за навуку і ад платы за інтэрнат.

А. Вільдэюкевіч

Дырэктар Курсаў.

ТАВАРЫІТВА „ПАГОНЯ“

СКЛАД ПАПЕРЫ, КНІЖАК І ПІСЬМЕННЫХ ПРЫЛАДАУ.

Кнігарня Т-ва „Пагоня“ высылае на вёску ўсім кліентам кніжкі, календары, пісьменныя прылады пасья атрымання з пошты высланых пераказам грошай. Цэны найніжэйшыя. Усе заказы выпаняюцца сумленна, хутка і акуратна.

А ДРЭС: **Wilno, ulica Zawalna № 7.**
Вільня, Завальная в. № 7.
Кнігарня Т-ва „ПАГОНЯ“.

Беларуская Кнігарня Ст. Станкевіча

(Вільня, Вострабрамская № 2)

ладзіць танную прадажу кніжак, у працягу часу ад 15 лютага да 1 сакавіка. Кожны сьвядомы Беларус павінен скарыстаць з гэтай прадажы і безадкладна выпісаць сабе патрэбныя кніжкі, каб ня ўпусьціць гэтага часу, а таксама дарадзіць іншым менш сьвядомым. Спісак кніжак з цэнамі друкуецца ніжэй, якога старайцеся не затрачываць, а выкарыстаўшы самі перадайце другім, хто такога спіску не атрымаў. Кніжкі будуць высылацца толькі па атрыманыя належных грошай, далучаючы пры гэтым на перасылку: выпісваючы нявольш 5 экз. — 75 гр., палову гэтых кніжак — 1.75 гр. а ўсе па спіску — 2.25 гр.

	раней	цяпер
Гарэцкая Л. Родны край ч. I.	1.20	0.90
Рак-Міхайлоўскі С. Арытмэтычны задачнік ч. II.	1.20	0.90
Łastoŭski. Wypisy z biel. literat.	1.20	0.90
Смоліч А. Геаграфія Беларусі выд. I.	2.40	1.80
Нэканда-Трэпка. А. Механіка і Цяпленыя.	3.50	2.65
Віппэр Р. праф. Падручнік новай гісторыі	2.50	1.50
— навейшай гісторыі	3.20	1.90
Малышэў Н. Фізыялёгія і анатомія чалавека	2.75	1.70
Зелінскі В. Ботаніка	4.75	2.90
Дуж-Душэўскі К. Слоўнік Геометр. і Трыгонометр. тэрмінаў	2.00	1.00
Ластоўскі В. Расейска-Крыўскі (Беларускі) слоўнік	15.00	10.00
Гарэцкія браты М. і Г. Маскоўска-Беларускі слоўнік	1.25	0.65
Вільдэюкевіч А. Асновы грамадзкай гаспадаркі	3.20	2.60
Сьпявак Блондэль. Англійская легенда	0.30	0.15
Багушэвіч Ф. Дудка беларус.	0.60	0.35
Ziaziula A. Alenčyna wiasielle	0.30	0.20
Окушко. Первые цветы	0.30	0.15
Дзяргач. Тыпы Палесься	1.00	0.60
Дубоўка У. Строма. Вершы	0.80	0.50
Ziaziula A. Z rodnaha zahonu.	0.40	0.25
L. V. Miatawy listočki	0.30	0.15
Jadwinin Š. Uspaminy	0.60	0.30
Našto Bielarusam hazety	0.30	0.15
Apokryfy i inne nowe. Tłumaczone z białoruskiego	0.30	0.20
Čaławiek na wyżyni swajej hodnaści	1.00	0.60
Тарас на Парнасе. Выданьне С. Станкевіча	0.20	0.10
Bylina I. Na przyźbie.	0.60	0.45
Stankiewicz St. Śmiech nia hrech (humarystyčnyja wieršy)	0.65	0.45
Сваяк К. Чарку дай браце	0.25	0.15
Ластоўскі В. Гісторыя Беларускай (Крыўскай) кнігі	50.00	40.00
Астроўскі Р. Правапіс	1.95	1.45
Вончкаўскі D. Ks. Karotkaje wyjaśnienie abrađaŭ R.-Katalickaha Kaścioła	0.60	0.30
Stepowicz K. Ks. Hołas-duży. Matwienik	2.50	1.80
Паўловіч С. Сьвятая Гісторыя Старога Завету	2.50	1.90

	раней	цяпер
Kantyčka. Sabrannie nabožnych pieśniu	0.35	0.20
Bobič I. Ks. Dr. Niazdelašnja Ewanhielii i Nawuki ū III častkach	3.00	1.50
Ramanau W. świašč. Pieršyja matwity i paznańnie Chr. pr. wiery	0.25	0.15
Аляхновіч Ф. Беларускі тэатр	1.20	0.75
Казячы Г. Неба і зоры.	0.40	0.25
Краскоўскі А. Др. Аб чалавечым целе	1.90	1.45
— Bielaruskija lecarskija ziolki	0.30	0.15
Лункевіч В. Закон жыцця сярод жывёлаў і раслін.	0.85	0.50
Пачопка Я. Гародніцтва, як гаспадарыць каб мець добрае варыва	0.75	0.60
— Пчолы і як іх вадзіць у рамовых вульях	2.25	1.70
Swajak K. Alkohol	0.15	0.10
Hałubianka-Bučynskaja M. Alkohol i baračba z im	0.30	0.15
Родзевіч Л. Сцэнічныя творы: Зьбянтэжаны Саўка і інш.	0.60	0.35
Bylina I. Wybary staršyni	0.40	0.20
Сцэнічныя творы для дзіцячага тэатру	0.50	0.30
С. К. Янка Канцавы. Драма ў 5 дзеях	0.50	0.30
Аляхновіч Ф. Птушка ічасьця	0.50	0.30
— Заручыны Паўлінкі.	0.40	0.25
— Дрыгва. Драматычны эсэцз.	1.50	0.75
Стэповіч А. Дзе чутны мовы нашай гукі (ноты)	0.60	0.40
Беларускі сьпеўнік бяз нот	0.50	0.25
Друдкі-Падбярэскі. Байкі (па Крылову)	0.40	0.25
Андэрсэн. Казкі	1.45	0.75
Грыневіч А. Навука сьпеву	1.50	1.00
Swiaty Jozafat Kuncewič	0.25	0.15
Зборнік Беларускіх Ведамасцяў	0.20	0.10
Беларускі календар Народны на 1927 г.	1.25	0.90
Bielaruski kalendar „Krynica“ na 1927 h.	0.75	0.55
— адрыўны календар	1.30	
„Bielarus“ hadawik za 1913 h.	7.00	3.50
„ „ „ 1914 h.	7.00	3.50
„ „ „ 1922 h.	2.50	1.25
„ „ „ 1923 h.	3.50	1.75
„ „ „ 1924 h.	7.00	3.50
„ „ „ 1924 h.	7.00	3.50